

השני"סניקים

ביום חמישי הקרוב יילמד הדף ה-2711 של התלמוד הבבלי באין ספור מקומות ברחבי העולם. מאות אלפים בעולם כולו ייתנו נשיקה נרגשת לכריכה האחורית של מסכת נידה, ויאמרו את נוסח ה'הדרן' הנדיר שנאמר פעם בשבע שנים וחצי, עם סיום הש"ס במסגרת לימוד ה'דף היומי'.

הניסיון לעמוד על היקף ומגוון הציבור השותף למפעל הזה מרתק. קשה לשער את כמות הלומדים והשיעורים המועברים סביב השעון והכדור, והיקף ההפקות הנלוות הוא עצום. החלק המפעים מכל, אולי, ביוזמת ה'דף היומי' הוא המרקם האנושי המגוון שנוטל בו חלק. בימים שלקראת הסיום ה-12 של הש"ס נפגשנו ושוחחנו עם לומדים רבים, והרי הם לפניכם – מספרים על חוויית הלימוד והסיום שלהם, ונותנים עצות על התמדה, חריצות ושקידה | **שלמה יגר**

שמונים שלי אז זה מתאים ביחד".

אנחנו יושבים בביתו שבארנונה, ירושלים, והוא נהנה להיזכר בתחילת הדרך: "כשהתחלנו ללמוד בתל אביב לפני בערך 58 שנה, היה קשה למצוא בדיוק מה הדף היומי שצריך ללמוד. היום, בכל יומן, בכל לוח, מופיע לך מה הדף היומי. היינו שלושה חברים שלמדנו, ואחד היה בירושלים פעם אחת, נכנס לשיבת 'חכמי לובלין' וקיבל בכתב יד כל יום ראשון איזה דף צריך ללמוד ואז היית צריך לעשות חשבון מה צריך ללמוד כל יום..."

איך שמעתם על המסגרת של הדף היומי, אם הלימוד היה כל כך נדיר אז?

"שמענו על זה בדרשה של איזה רב שאמר שיש מנהג, או שיש עכשיו איזו התארגנות שיהודים ילמדו בכל הארץ. אז לא דברו על העולם, שיילמדו את אותו דף שאם אתה נוסע מתל אביב לבני ברק תוכל ללמוד גם את אותו הדף. הייתה לי ולחברים באמת שאלה אם ללכת על עמקות או בקיאות, כולנו היינו בוגרי ישיבות והשאלה הייתה אם ללכת על 'סיני' או על 'עוקר הרים'".

תאר את החוויה של סיום ש"ס במסגרת הדף היומי.

"ההרגשה היא מיוחדת. האמת היא שהעיקר פה היא ההתמדה. אני לא אומר לך שאני יודע את כל הש"ס אבל אם אני רואה דף גמרא, זה כמו שאתה רואה משהו ברחוב שאתה מכיר אותו ואתה לא ממש יודע מאיפה, זה בערך ההרגשה שלי לגבי דפי הגמרא".

8 סיומי ש"ס!

ר' ברוך לוי

.....

ר' ברוך לוי, הוא אחד מלומדי הדף היומי הוותיקים בארץ, ככל הנראה.

42 שנה הוא ניהל בתי ספר שונים בארץ, הקים מסלול תורני בבית ספר ממלכתי תורני בבני ברק ויצא לשליחות חינוכית בחצור הגלילית. בהמשך היה גם בשליחות חינוכית בגרמניה ושוויץ.

"אם ירצה ה', עוד שבוע אני אוכל להגיד שסיימתי שמונה פעמים את הש"ס. זו הרגשה טובה. זה יום אחרי היומולדת

ההתרגשות פוחתת מסיום ש"ס לזה שאחריו?

"ההיפך. ההרגשה הטובה גוברת מסיום לסיום. רצת 5 ק"מ? אחר כך אתה רץ 6 ק"מ, אז יש לך הישג... עוד ק"מ. אולי ההתרגשות היא לא גדולה, אבל בכל זאת הסיפוק ישנו, אני רואה בזה בהחלט סיפוק שאני מצליח לסיים עוד ועוד מחזור של הדף היומי".

כיצד תורם הניסיון שלך בלימוד למהלך השיעורים היום?

"יש הרבה פעמים שאיכשהו תוך כדי לימוד מתעוררים דברים מפעם, ואני משתדל מאוד לא להפריע תוך כדי השיעור. אבל לפעמים יש דברים שתורמים לשיעור. אני זוכר סוגיות קשות שנתקלנו בהן לפני עשרים ושלושים שנה, סוגיות שהייתה לנו בעיה איתם, ואני אומר את מה שעלה לנו במחזורים הקודמים וזה עוזר. כמובן שזה לא הלימוד המעמיק אבל עניינים מסויימים אתה זוכר...".

בכל מקום שר' ברוך עבר בארץ ובעולם בעשורים האחרונים, הוא מצא עם מי ללמוד, או בשיעור, או בחברותא. "היינו שנתיים בגרמניה – והייתה לי חברותא. היינו שלוש שנים בשוויץ – היה לי שם עורך דין אחד, פרופ' באוניברסיטה שהיה מיוחד מאוד ללמוד איתו. אצלו ראינו את הצד המשפטי בעיקר, כשנגענו בנושאים משפטיים".

איזו עצה יש לך למי שרוצה להיכנס לים העמוק הזה?

"לרצות. אין דבר העומד בפני הרצון. אם אתה באמת רוצה אז זה 'ילך לך'. בהתחלה זה קשה ובהמשך זה נכנס לשגרה. אני כבר לא יכול בלי זה. הנה הבוקר למשל, חזרנו אתמול מאוחר מבר-מצווה אז הבוקר לא הייתי בשיעור, אז כמובן שלמדתי את הדף פה, בבית. אצלי זה כבר הפך לחלק מהאישיות, לא יכול להיות שאני מתחיל יום בלי דף יומי. זה אורחות חיים ואני לא מצטער על זה".

פשוט נסחפתי אחרי הלימוד. השיעור מלא תוכן חוכמה וידיעה, המתובל בדברי אגדה אשר משיבים את הנפש. אין כמו החכמה היהודית ואני נהנה ומחכים מכל רגע שם".

האם הגמרא נגישה לכולם, גם לאלו שאינם חובשי כיפה?

"אני חושב שהגמרא מחדדת את השכל. כוח הלימוד והדיבור חברים נותן לכל אחד לומר את דעתו ומחשבתו וזה נוגע גם ליומיום שלנו. יש הרבה נושאים בגמרא שעוסקים בחיי היומיום שלנו שאנחנו נפגשים איתם".

איך אתה התחברת לדף הגמרא, זו הייתה התנסות ראשונה שלך בגמרא?

"זו הייתה פעם ראשונה שלי. כיום יש לי פעם בשבוע שיעורים בחסידות ובמסור בלשכה שלי. כבר שלוש שנים שאני מגיע לשיעור בדף היומי ואני חושב שכל יהודי שיפתח את דפי הגמרא יראה את המתקנות שבדברים שנאמרים בה והוא ירגיש קשר ואהבה לתלמוד".

מה הלימוד העניק לך?

"הוא החדיר בי אמונה בבורא עולם וקירוב לבבות. בלימוד אתה נחשף להתנהגויות של מנהיגים גדולים לפני 2000 שנה איך היה להם כבוד ואכפתיות לכל אדם ואדם. אתה רואה את רבן גמליאל שהיה נשיא ישראל, דוחף את צלחת האוכל שלו הצידה כדי לקבל קהל ולשמעו משה ומתן בין אנשים ולפשר ביניהם על חשבון החיים הפרטיים שלו".

האם היית ממליץ לעוד אנשים להצטרף למחזור החדש של הדף היומי?

"התלמוד מחכים פותח את המוח, ורצוי שכל אחד בעם ישראל יכיר וילמד גמרא ויזכה להחכים עוד ועוד".

יוני בן מנחם (משמאל) לצידו של הרב בצרי בשיעור

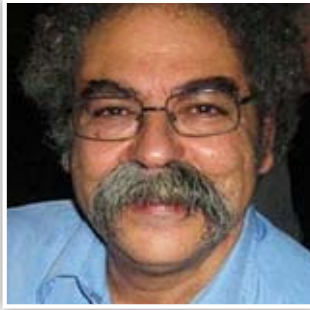
נסחפתי אחרי הלימוד

יוני בן מנחם, מנכ"ל רשות השידור

יוני בן מנחם, מנכ"ל רשות השידור, לומד כבר מעל שלוש שנים את הדף היומי בשיעורו של הרב יצחק בצרי בירושלים.

מה מביא את מנכ"ל רשות השידור, אדם שאינו חובש כיפה לשיעור דף היומי?

"נרקמה ידידות נפש ביני לבין הרב יצחק בצרי לפני מספר שנים, והוא ביקש ממני כמה פעמים להגיע לשיעור שלו בגמרא ולהשתתף בו. כשנכנסתי לשיעור בפעם הראשונה

נהנה מכל העולמות אליהו יפרח

אליהו יפרח (70) גר ב'גבעת שלם' שבישוב קדומים, ומגדיר את עצמו 'מכור' ללימוד הדף היומי.

"אני לא מאפיין לומד רגיל. לומד רגיל קם בבוקר, הולך לעבודה, חוזר מהעבודה, הרבה לחץ והוא במרדף. אני ברוך ה' אין לי בעיות כלכלה, פרנסה. אני לומד בבית. ואני יכול לשבת על סוגייה ו'להשתגע' עליה מכל הכיוונים וללכת לשיעור כשאני כבר יודע לפני ולפנים".

מלבד הלימוד בבית, אליהו משתתף בשני שיעורי דף יומי – בבוקר ובערב.

"שניהם אופנים שונים של מגידים, כי יש להם אופי אחר לגמרי, וככה אני נהנה מכל העולמות – גם מהעולם של הבוקר וגם מהעולם של הערב".

אתה מתערב בשיעור, מוסיף מהידע שלך מהבית?

"לפעמים אני שותק, כשזה באמת דבר שאפשר לעבור בשקט, כי צריך להספיק את הדף. אבל את ה'עיון' אני עושה בבית.

"קניתי קלנועית כשכבר היה לי קשה ללכת ברגל. ברגע שאתה מכור, זה זורם בעורקים, אתה לא יכול בלי זה. דף יומי זה חלק מהאיברים שלי".

תאר את התחושות לקראת הסיום.

"זה יהיה מוגזם להגיד, אבל זאת האמת – דמעות של שמחה, התלהבות. אני ממש מחכה לזה. בוא נאמר שזו הרגשה שאני לא מבין אותה, אני לא יודע אבל זו הרגשה של ריחוף. אני מרגיש את התמצית היהודית שלי כשאני יודע שאתה ממש זכיתי. אם נקרא לזה כך".

פיזיקה וגמרא בכפיפה אחת ד"ר עזי ליפשוטט

ד"ר עזי ליפשוטט, תושב פתח תקווה, עוסק שנים רבות בתחום מדעים מדויקים. אחרי שעזב את ישיבת 'הר עציון' חיפש דרך לשמור על לימוד התורה, ומאז, במשך 16 שנים הוא מקפיד על לימוד דף היומי.

כיצד המומחיות שלך בפיזיקה באה לידי ביטוי בלימוד?

"בשנות לימודי האקדמאיים התרגלתי לצורת חשיבה מסוימת, והיא משפיעה על כל דבר שאני עושה בחיים, ובפרט ללימוד עיוני. המסגרת המרכזית שאני מקדיש לה הכי הרבה זמן זה הדף היומי, אז ברור שזה משפיע על הדרך שאני ניגש לסוגיה ועל איך שאני מנתח דף גמרא. יש גם לפעמים קשר ברמה הטכנית, אם יש למשל סוגיה על כהן שזורק חלקים של קורבן העוף מהמזבח שצריך להגיע למקום הדשן, אז ישבתי וכתבתי וניסיתי לחשב האם המסלול הוא הגיוני מבחינת הפיזיקה של העניין, מבחינת מסלול בליסטי ומסתבר שזה מאוד לא פשוט... הוא צריך לזרוק את זה מאוד גבוה כדי שזה ייפול במקום. או במסכת קינים חישבתי הוכחה מתמטית לאיזה פשט במשנה שהוא שונה מהפרשנות הקלאסית. אני עובד לפעמים עם כלים מתמטיים אבל זה נקודתי".

איך ניתן לשלב בין קביעות הלימוד ללימודים אקדמאיים תובעניים?

"זה עניין של החלטה. אם אתה מחליט שאתה מחויב לזה אתה מחויב, ובשלב שני אתה כבר מתחיל להתרגל לזה. כל עוד אתה חי חיי שגרה וזה מובנה לתוך הלו"ז היומי, אז זה הרבה יותר קל".

לקרוא הרבה ספרים. קראתי ספרים על קבלה, ופרשת שבוע וכל מיני ספרים שמצאתי בבית של סבא. אבל אז הבנתי שאם אני רוצה להכיר מהשורש, מהיסוד את הדת היהודית ולעבור את החוויה של להכיר מהיסוד, זה הדבר הכי נכון – ללמוד תורה וגמרא. אחר כך, אני לא יודע אם אני אגיע לזה, אולי אכנס לחסידות וקבלה אבל קודם כל רציתי להכיר את היסודות של הדת. נדלקתי על זה."

מיטב המוסיקאים הישראלים בהקלטות ובהופעות, ומשמש חבר בלהקה 'החברים של נטאשה'. "קצת קשה לי להתמיד בשיעור בין ההופעות, ההקלטות, והשיעורים שאני מעביר, אבל בסך הכל אני די מתמיד", הוא מתוודה. לימוד הגמרא מהווה עבור דורון שלב בהכרות עם היהדות.

למה דווקא גמרא?
 "הייתה לי התקרבות לדת כבר לפני שמונה שנים ואז התחלתי

התאהבתי בגמרא דורון פיקר

כ שהמוסיקאי התל אביבי דורון פיקר (53) מרים את האצבע כדי לשאול שאלה את שמואל, המגיד שיעור שלו, כולם מקשיבים. השאלות וההערות של דורון נקיות מידע מוקדם ומעוררות את חברי השיעור לחשיבה רעננה ומחודשת. "לפני שנה שני ההורים שלי נפטרו בשיבה טובה, והתחלתי להגיע לבית כנסת כדי להגיד קדיש, וקרה שנשארתי לערבית, ואחר כך לשיעורי גמרא במסגרת הדף יומי", מספר דורון שהוא פסנתרן מעבד ומלחין.

איך השתלבת בלימוד עם חוסר הניסיון שלך?

"מעולם לא למדתי גמרא, זה היה ממש חדש לי. אבל פשוט התאהבתי בזה, והתחלתי לבוא כל יום, לאט לאט. בהתחלה לא הבנתי כלום, ואחר כך נעזרתי בספרים של הרב עדין שטיינזלץ שכתב 'מבוא לתלמוד' שיש שם מילון מושגים ובהמשך התגלגלה לידי החוברת של חב"ד שמופצת פעם בשבוע וככה התחלתי לבוא לשיעורים כל יום". שנים רבות שדורון מלווה את

יום נשים במדרשת הרובע

יום קהל שמאיר את פסגות

השיעורים: נושאים באמונה, סיורים וסדנאות, עיונים בתנ"ך, חינוך ומידות, בניין הפסידות

הצוות: הרב ערן טמיר | הרבנית שרה אליאסף | הרבנית עידית איצקוביץ | הרב ליאור אנגלמן | הרב דוד אביחיל | הרבנית רותי דורון | הרב ישעיהו הדרי | הרב עמוס נתנאל | הרב מיכאל טוביאנו | הרב גדי שלונין | הרבנית דינה ראפ | הרב שלמה אבינר | הרב ברוך סליי | הרב מאיר נאמן | הרב ארי לנדא | הרבנית נרדית אביחי | אלידע בר שאול | הרב יצחק לוי ועוד...

מידי יום רביעי במדרשת הרובע

המסלול ללימוד תנ"ך סוכר כנמול השתלמות למורות ומותאם לתוכנית הלימודים

יום נשים - מאיר את פסגות כלל

להרשמה: אתי - 02-6265991 | misrad@harova.org